

KIADÓ HIVATAL:

Szikes Antal könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek, hirdetések és minden a kiadóhivatalt érdeklő közlemények küldendők.

Nyitványban egy sor közlési díja 10 krajcár.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 5 frt. — kr.
Félévre . 2 frt. 50 kr.
Negyedévre 1 frt. 25 kr.

SZEKESZTŐSÉG:

Beliczey-ut 15. szám
hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem
adatnak vissza

A kartell-kérdés.

Nagyjelentőségű, s hazánk gazdasági viszonyaira messze kiható lépést kezdeményezett Dániel Ernő báró kereskedelemügyi miniszter, a kinek figyelme a gyakorlati gazdasági kérdések iránt már eddig is számos üdvös intézkedésben jutott kifejezésre. Nem könnyű a kartellek kérdésében akár pro, akár kontra állást foglalni, mert nemcsak egy irányban hat ki azoknak jelentősége hanem az érdekcsoportok egész sorozatát érinti, s nemcsak az egyes ipari és kereskedelmi vállalatok sajátosága, hanem azok speciális viszonyai hazánkban s az országos gazdasági érdekekhez való viszonylatuk adja meg annak a kritériumát, vajjon a szabadverseny általános elvén lehet-e, szabad-e csorbát ütni; s ha szabad, hol és mily határig.

Dániel Ernő báró kereskedelmi miniszter, méltányolva azokat a hangokat, a melyek figyelemre érdemes oldalról hangzottak el, elérkezettnek véli az időt arra, hogy hazánkban is foglalkozzanak a kérdéssel az arra illetékes körök. E végből az ország összes kereskedelmi- és iparkamaráihoz a következő leiratot intézte:

Azon jelenség, hogy önálló iparvállalatok oly célból egyesültek, miszerint a szabadverseny elvén alapuló gazdasági rend megkezdésével, közös eljárás által bizonyos áruk termelését, árképződését vagy kelendősi viszo-

nyalt szabályozzák, mindinkább nagyobb arányokat vesz, sőt egyes külföldi államokban ezen jelenség már törvényhozási intézkedésnek is képezi tárgyát.

Miután ezen vállalati egyesülések (kartellek) Magyarországon ez idő szerint korlátozásoknak alávetve nincsenek, nem forog fenn kétség az iránt, hogy egyes hazai vállalatok részint önállólag, részint azonban más állam-beli vállalatokkal ily céllal szintén kartellirozva vannak és így ezen egyesülés hatása nálunk is érezhető.

Bár nem szenved kétséget az sem, hogy a nagy fokú túltermelés és az ennek nyomában járó szokott krízisek elkerülése indokából oly gazdasági organizációk, melyek a termelési viszonyoknak bizonyos egyenletességét biztosítani képesek, még a munkásszítály egyenletes kereseti képessége szempontjából is jótékony hatással lehetnek, feltéve azonban, hogy ezen egyesülések a fogyasztási közönség indokolatlan megterhelésével nem járnak s habár ekkép bizonyos kartellökrekvéseket indokolatlannak nem tartok, mégis az említett jelenségek az államhatalom éberségét követelik. annál is inkább, mert egyes kartellek a közjóra irányított törekvésekkel ellentétben is állhatnak s az ily visszasság megszüntetése az államhatalom kötelessége.

Elérkezettnek látom tehát az időt, hogy a kérdéssel mi is foglalkozzunk.

Fölkérem a címet, hogy tegyen hozzám a szóban forgó tárgyban kimerítően indokolt véleményes jelentést, főleg pedig terjeszkedjék ki a következő szempontokra is:

Tapasztalatig mily hatással jártak nálunk már ez idő szerint is a szóban forgó kartellek. Szükségesnek mutatkozik-e az ügynek törvényhozási szabályozása?

Kimondassak-e egy esetleg alkotandó törvényben, hogy minden ily célu egyesülés összes részletintézkedéseivel az e célra kijelölendő hatóságnak bejelentendő?

Jogában álljon-e a hatóságnak a megállapodás részleteit vizsgálata tárgyává tenni s ennek eredményéhez képest a kartellegyezmény végrehajtását megtiltani?

Célszerű volna-e, ha a hatóságot eljárásában egy szaktanács támogatná s mely közgazdasági faktorok képviselőiből alakuljon ezen szaktanács?

Budapest, 1897. július hó 12-én.

BÁRÓ DÁNIEL s. k.

A hitel.

Két emberöltő mult el azóta, hogy megjelent Széchenyi István grófnak, a legnagyobb magyarnak korszakot teremtő könyve, a „Hitel”. Lálnoki hatalmával a lángelme megmutatta nekünk világosan a befutandó utat, melyre lépünk kell ha azt akarjuk, hogy kereskedelmünk, iparunk és közgazdaságunk általános fejlődésnek

TÁRZA.

Egy nős ember elbeszélése.

— Kézirat. —

Mint nőlen fiatal ember, két feltételre alapítottam a házasság szerencsés voltát: a gazdaságra és a szeretetre. A többi melleket nem említve, ezeket óhajtottam általa elnyerni.

Nősülésemkor úgy látszott, mind a kettőt elértem. Erzsikém tekintetéből a legszenvedélyesebb epedést, sovárgást olvastam ki; az ipam pedig a lány mellé hat ezer forintot helyezett kilátásba.

Irrok voltam, ki ne irigyelte volna szerencsémét? Még hozzá Erzsikének arca piros rózsá, szeme tűz volt; nyaka a hatuéc, termete hajlékony nád.

Hanem bizony nem lett úgy minden, amint gondoltam. A haterer forintból kettőt az ipam lealkudott, kettőt meg a feleségem tüzes csókjaiért engedtem el, kettőt pedig egyben-másban, a minék értéke atyafiásan számíva talán a háromszáz frtot meghaladná, lassankint csak letörlesztődött.

Igy tehát első feltételre csak a remény mosolygott, de melyet nem annál a banknál s nem úgy váltottunk be, amint én óhajtottam volna.

És mégis sohasom bántam meg, hogy megházasodtam.

Mert ami nem jött meg a révén, hazakerült az a vámon. A menyecske helyre gazdaszonnnyá lett, minden pénzö vált kezei között s nekem nem volt más teendőm mint csak a betétekeket folyton gyarapodó takarékpénztári könyvben gyönyörködni s elmélkedni a délutáni fekete kávé s az ipamtól kapott verpeléti kellomes füstje mellett — az élet mulandóságáról.

Az igaz, valóságos kis pasa volt ám az én asszonyom a házánál. Ha valamiért hátravágta azt a sötét fűtő fejecskéjét: csörgött, mint a szarka; tányér, pohár, bögre, kanál, kés, villa olyan zörejt csaptak, mintha csak a lázadás gondolata érett volna meg mindegyikben, vagy valamely boszorkány varázsvesszejének ütésére jártak volna a kállai kottást. Ilyenkor baj volt neki, ha otthon voltam; baj volt, ha nem szivaroztam, baj, ha ültem, baj, ha nem ültem, tátottazájú, málé, ügyetlen voltam előtte.

Tehát a második feltételtem is dugába dült. A párja mellett boldogan turbékoló szelid galamb helyett ugyanez könnyű léptű, makaes fejű, pörge nyelvű menyecske került a házhoz.

És mégse bántam meg, hogy megházasodtam! . . . Mosolyogtam, gyönyörködtem jézike haragjában.

Hanem mégis csak sok, ami sok!

Utóbb sehogy sem fért dureszasan szegett kis fejébe az a gondolat, hogy ami kis világunkban ő nála feljebb való is lehessen. Ezen azután összekaptunk. Ő sem engedett, én sem; gondoltam magamban, én sem leszek hitványabb legény te nálad.

— Tessék hazasétálni, tárva az ajtó — mondám felindulva.

No hiszen nem kellett több. Csipőre vágta kis kezét, kifeszítette lihegő keblét, előre toltá pulykaméregtől piruló arcát s neki indította pihenéshez nem igen szokott nyelvét, amitől jobban féltem, mit az adó-végrehajtó visítjétől.

— Mit? Én menjek ki! Innét, hol két kezem munkája minden; magam meszeltem fehérre a falat, én szereztem az ágybelinek való tollat, két kezemmel varrtam rá a czihákat, én köttem az asztalterítőt, még a rajtad való inget is én varrtam lámpavilágnál, én suroltam a padlót, innét menjek én ki?! . . .

Még több is jött volna, ha közbe nem vágok.

A padlót?! Ejnye cziczám nom is tudtam!

Igenis! vagy igaz . . .

No az már más.

Ott is negyven krajcárt kellett kifizetni e miatt a stockfis ész miatt.

Elfordultam s elmosolyodtam. No hát csak perelj hóféhér faladdal, tolladdal, ciháddal s mit tudom én mi-féle asszonyi kéz alá tartozó pereputtyoddal, mit bánom én! S azzal kifordultam egyet a szülőbe.

Zimankós őszi idő volt, Sűrű köd terült el a föld színén. A fellegborította egén nem látszott egyetlen csillag s nem rezgett keresztül a vastag fellegfényben a holdnak egyetlen sugára sem.

Este nyolcz óra felé járt az idő, mikor haza indultam.

Lakásom úgy volt építve, hogy dolgozószobám egyik ajtaja a folyosóra nyílt, melyen a nálam levő kulcsal, melyet óvatossági s előrelátási szempontból többnyire magammal tartottam, bármikor észrevétlenül bemehettem; a másik pedig a szomszéd szobába szolgált. Ebben volt Erzsikém varróasztala is.

A konyhaajtó elé értem s ott megálltam. Hát látom, hogy az én asszonyom jár fel s alá keményen, akár csak egy vasas német; azért jobbnak tartottam csak úgy észrevétlenül surranni be szobámba s ott várni a történendőket. Irodámnak a szobába nyíló ajtaját azonban úgy igazítottam, hogy az fekhelyemet egészen beárnyékolta, de én a szárny és szárnya közti nyíláson egyenesen a varróasztalra láthattam, mely körül a csinra és tisztaságra valló lámpa ólónk fényt árasztott.

Épen a nyolczat verte, mikor Erzsike belépett arczán a dacz és béktüfékenység sajátosorú vegyülvével. A varróasztalnál foglalt helyet. Homlokát kezeiben nyugtatva gondolkodni látszott. Hirtelen felomeli sűrű szem-

nduljon s a kereskedelem és ipar tényezői hitelképessé legyenek.

Abban az időben minden pangott. A levegőben volt valami, érezte minden ember a közeledő változásokat: a forradalom kitörésében megélték azután magyarázatát. A béke idején könnyebb a munka, biztosabb a pénz, elősőbb a megélhetés, nagyobb az általános biztonság, mint akkor, mikor a látóhatáron fellegek tornyosulnak, fellegek, melyek a fegyverek füstjéből gomolyogtak össze.

Mikor Széchenyi gróf kiadta feltűnést keltő nagy munkáját, a levegő már forrott, érezhető volt az elkerülhetetlen; és annál csodálatosabb, hogy tulajdonképpen még is a „Hitel” volt az, a mi megteremtette a hitelt.

A könyv megjelenése óta nem hiába telt el két emberöltő, mert a hitel általánosodott és, csak ma, elért ahhoz a fokhoz, a melyet Széchenyi elérni óhajtott. S két emberöltő a mint nem halványította el Széchenyi örökkön élő emlékezetét, sőt kiélesítette körvonala: úgy az ő munkájának, a „Hitel”-nek is minden betűjét bearanyozta s ez a merész könyv a maga nagy gondolattal még jobban világít, mint valaha.

Emlékezzünk csak vissza a multra. Ma már panaszkodnak az óriási hitel ellen, melyet a külföldi gyárosok posztóikban, díszműruikban, kiváló találmányaikban milliókra menő összegig akarnak ránk ruházni. Kapunkon, nyitott sorompóinkon ezrével és ezrével hozzák be a különféle tárgyakat, melyeket itt a legbiztosabban vehetünk elhelyezni. S mi a nagy bizalom, a nagy hitel alatt sokszor feljajdulunk: „Hála neked Uram Isten! de talán egy kicsit sok is a jóból!”

És hogyan volt azelőtt, a negyvennyolcas évek előtt, és mindjárt utánuk? A hitelt akkor Magyarországon úgy szólván csak hírből ismerték.

Mily kereskedőnek kellett lennie, annak a ki külföldről néhány láda importált árut kaphatott! Milyen szenciát kellett, ha például egy magyar cégnek Párisból érkezett küldemény!

Es ma az általános hitel folytán odá jutottunk, hogy a hazai ipar nem bírja ki a versenyt a külföldi álmokéval; félünk, hogy a külföldről importált áruk mellett, óriási halmozaknál fogva, nem tudjuk elhelyezni a saját

ipari cikkeinket és éppen most vitatkozunk, tanakodunk azon, hogy nem volna-e jó a külföldi áruk beözönlése ellen becsukni az örökké nyitva álló vámsorompót.

De jobb, hogy így van. Jobb ha a külföldi gyáros szívesen tukmálja reánk legtöbbször nem értéktelen és kiválóan versenyképes árukat, mintsem veszedelmesebb mértékben pangana a hitel és szükségét szenvednénk oly tárgyakban, melyekkel most bizony tulságig el vagyunk látva, elhaimozva.

De nem csak ez a körülmény jellemzi hitelképességünk nagyságát. Talán még fényesebben jelzi az a körülmény, hogy a külföld nem csak áruival, nem csak gyártmányaiával gravitál ide, hanem tőkével, pénzzel is.

Ugyanis mit látunk! Mit tapasztalhatunk egy-két évtized óta? A magyar pénzviszonyok örvendetes javulását, a magyar pénz értékének folytonos növekedését, melynek következtében a közgazdasági viszonyokban is egészséges állapot uralkodik s ez csodáit ide a külföldiek fölösleges tőkéjét. Hány, a magyar közgazdaság szempontjából megbecsülhetetlen értékű hazai új iparvállalat, részvénytársaság köszönheti létrejöttét a külföldi tőkének, annak, hogy idegenek a milliókat magyar részvénytársaságok bevásárlására és új magyar vállalatok párfogására fordítják. — Nem a legfényesebben jellemzi e ez a hitelképességünk és a külföldnek belénk helyezett bizalmát?

Igyekezünk tehát úgy, hogy ezzel vissza ne éljünk. Az ország kereskedőéhez és iparosaihoz intézzük e megdöntött szavakat. Vigyáznok kell kereskedőinknek és iparosainknak arra, hogy az önként kínálkozó hitelt ne tulságos mértékben vegyék igénybe, bár erre a hiteladó hajlandó volna is: hanem csak addig bocsátkozzék a hitel igénybevételébe, míg az neki kamatokat hoz. Felesleges áru, melyen egyhamar túl nem adhatni s csak helyet foglal el az üzletekben, holt tőkét képezve a mely nem kamatoz: megöli a kereskedő biztos alapját és jótétének, bármily hosszú is az a terminus, amikorra az áru pénzértékének kifizetését kitűzték. Az üzlet áruinak folyton változniuk kell: ne legyen kereskedő ebben az országban, a ki divatját multa árut gyűjt az ószerekek számára.

A hitel igényben vétele történjék mértékkel és okosan. Gondoljanak arra a kik igénybe veszik, hogy ez a hitel nem egyéb, mint a bizalom folytán kezelésül reájuk bizott tőke, mellyel visszaadniuk nem szabad és kiki csak annyi tőkét vállaljon el, a mekkorát gyümölcsözőleg bír kezelni.

Mert valljuk be azt is, hogy a kereskedőknek bizony nagy százaléka mond csődöt évente vagy legalább is fizetéskeptelenné lesz. S mi ennek oka leginkább? Nyugodt lélekkel állíthatjuk, hogy legtöbbször az ismeretlen, okatlan gazdálkodás, az a mely leginkább a hitel igénybevételében nyilvánul.

Peig a hitel veszedelmes fegyver is egyuttal, mellyel nem szabad játszani. A hitelképesség gazdaggá teheti számtalan derék iparosainkat, kereskedőinket, viszont a hitel tönkre és koldusokká tehet csinos tőkével bíró cégeket. Attól függ, minként és meddig vesszük igénybe azt.

Épp azért még egyrészt örülünk, hogy a nagy Széchenyi álma ily szép valóra vált, legyünk óvatosak, nehogy elveszítsük lábaink alól a talajt. Mert ha azt elveszítjük, akkor kész a veszedelem: a pangás megszünteteli évtizedek üdvös munkáját és alkotását, hatalmasan megrendíti azt a mire nemzetünknek feltétlenül szüksége van: az általánossá vált hitelképességet.

Ha pedig ez bekövetkeznék, az ország el volna zárva a közgazdasági előrehaladtól és a jólétől.

Képviselői közgyűlés.

Képviselőtestületünk folyó hó 20-án d. u. 3 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, melynek lefolyását a következőkben adjuk:

A folyó évi 77 és 93-ik számú közgyűlési határozatnak értelmében Komár Mihályval házvetél iránt megkötött adásvételi szerződésnek megerősítése, névszerinti szavazás mellett.

Miután a képviselői határozatképes számmal nem jelent meg, ez a tárgy a jövő közgyűlés tárgyai során fog elintézését nyerni.

Tárgyaltattott a képviselői közgyűlés 109-ik számú határozatának értelmében az új község,

pilláktól árnyékolt borongós szemeit, mintha a mentő gondolatot meglelte volna.

— Hanem! hiszen no is kerüljön ám maastanában a szemem elé mert tudom Istenem! . . .

Ezután varráshoz kezdett, izgett, mozgott, sehogy sem akart neki menni a munka.

E közben kilencszer esendül meg a fali óra egyhangú ütése. Letette kezéből a varrást és tekintetét az órára szegezte.

Kilenc óra? . . . Jobb is, ha oda marad! . . .

De itt már olyan forma kémozdulatot használt, mint mikor az ember valami nem tetsző gondolatot akar ellátni.

— Legyezz csak, majd elrepül, gondoltam magamban.

Az idő gyorsan haladt; többet gondolkozott mint varrt; az óra pedig újra berregni kezdett.

Több is lesz, ha ei nem alszol, — ezt is csak úgy gondoltam.

Ugy vettem észre, mintha most egyszerre megállt volna rá nézve az idő kerek, mert tőlem emlékebe kapott, imakönyveit kezdte előszedgetni s hol egyiket hol másikat lapozni. — majd megvarrásba kapott egyszóval úgy viselte magát, mint a ki az időt akarja kergetni, vagy talán magállítani. De azért az óra szokott komolyságával, csak eldarálta a tizenegyet is.

— Jaj! ha valami baja esett! . . . Tizenegy óra és még nincs itthon!

Hanem most már elkezdett izgatottan járni fel s alá és szemei fájdalommal tükörözve nyugtalanul tévedeztek ide s tova.

Beh megvigasztalhattam volna! hanem azért néma voltam, mint a sir; gondoltam egy kis lecke nem árt, hogy ezután lakatot verjen a nyelvemre.

Kiszaladi, de csakhamar esüggredlen tért vissza. Oly sötét van még a kutyát sem kellene kiverni!

Testén gyenge reszkettség futott végig, kezét lihegő keblére nyomta s elkezdett könnyezni.

— Gyulám! csak most az egyszer jöjj haza! sohase szólak még tisztod ellen sem!

— Hm! Akárcsak a cigány karnagysága viaszgyertya ígérte.

Ugy is lett!

Könyvei egyre sebesebben hullottak, lélegzete szakadozni kezdett s lassu zokogásba ment át. Egy szekrényhez lépett s abból valami házi sapkaformát vett elő s elkezdte hímözni. A hányat öltött, annyit esőkölt rajta.

— Nőnapjára számítam, nem tudom teszi-e valaha fejére?! . . . Pedig de sok könnyem hull rá!

— Igaz, no majd édes csókkal viszonzom.

Eddig is szerettem, de most rajongtam e nőért, hogy lelkébe pillanthattam.

Ezután sorba esőkölt minden tárgyat, amelyhez tőlem valami emlék fűződött. En persze csak mosolyogtam az egész komédiát; de valami azt sugta bennem: imádd ezt a nőt, ez egy angyal!

Az óra újra csilingelt.

Ezt a jelenetet, a mi most következett, sohasem feledtem el.

Könyvtől ázott szemeit az égre emelte, kezeit összekulcsolta s folyton zokogva: Gyulám! Gyulám! rohant irodámba s reám vetette magát. . .

— Jaj! . . . Segít. . .

— No, ne ijedj meg, hisz én vagyok.

Az arcvonásokat a félhomályban tisztán nem vehettem ki, de szavaiból s az ezerféle vegyületű hanghordozásból, mellyel azokat kiejtette — itélve, keblének gyors és erős átalakulásra kellett keresztül menni.

— Te vagy gyönyörű mákvirág?
— En ám, feleltem egész phlegmával, ami öt mégin-kább boszantani látszott.

— Megkerültél?
— Meg ám.
— Pedig jobb lett volna a tekintetes urnak örökre oda maradni.

— Nem is tudtam.
— Azután hol voltál?
— Itthon.

— Mit csináltál?
— Gyönyörködtem az én egyetlen egy kedves aranyos kis Erzsikémben.

— Ühm!
— Ühm?
— Régen megjöttél?
— Nem is mentem el hazáról.

Ezen szavak egész váratlanul, mintegy meglepetve érintették, mert a beszédet azonnal más felé terelte s hangjából a legnagyobb kíváncsiság volt kivehető.

— Azután mindent hallottál?

— Még a lélekzetedet is.

— S mindent láttál?

— Még a sapkát is.

— Azt is?

— Igonis azt is.

— Hogyan?

— Itt a nyíláson keresztül.

E pillanatban egy angyal állt előttem, szememben a könnyeken áttört öröm mosolyával, arczán a rajtakapás kedves pirjával.

— Ejnye te hamis! Elkaczagta magát s — karjaimba dölve, összevissza esőkölt.

Talán sohasem volt ily tüzes annak az asszonynak a csókja. Hanem hiszen az Isten is tudna ám elmenni a nők tempóján.

Régen történt, a mit most elmondtam, de azért még most sem bántam meg, hogy megházasodtam.

Szentmiklósy József

Építkezési szabályrendelet névszerinti szavazással való eldöntése. A képviselő az új községi építkezési szabályrendeletet egyhangúlag elfogadta.

Békésvármegye törvényhatósági bizottsága elfogadta, s megerősítette a képviselő-testületnek azon határozatát, hogy az aszfalt járdát a bemutatott terv szerint kiépíthesse.

Olvastattott Békésvármegye törvényhatósági bizottságának azon átirata, melyben megengedte, hogy az aszfalt járdának kiépítéséhez szükséges költségek fedezésére 32000 forintot a község 30 évi törlesztésére felvehesse.

Tárgyaltattott továbbá Békésvármegye törvényhatósági bizottságának folyó 284-ik számú határozata, illetve javaslata, melynek értelmében az egész vármegyében, a községekben az orvosok törzsfizetése 600 forint, megfelelő lakáspénzzel, vagy természetbeni lakással s ötöd éves kórpótlékkal látassanak el.

Az orvos látogatási díját az átirat a következőkben óhajta megállapítani: Látogatási díj nappal az orvos házábanál 40 kr, a beteg lakásánál 80 kr, éjjel ennek kétszerese. A külterületeken pedig a fuvaron kívül négy kilométeren belül 1 forint, 8 kilométeren belül 2 forint, 8 kilométeren túl 4 forintban állapítatnék meg.

A képviselő ezen tárgyat egy harmincnap mulva tartandó közgyűlésen fogja tárgyalni.

A mező-berényi útból kiágazó, az ezüstszőlők előtt elhaladó útszakaszt a képviselő a közdülő utak közé felvenni rendelte.

Ezek után több apróbb természetű tárgy lett érintve, mire a közgyűlés véget ért.

Az „Árpád-Szálló.”

Még egy éve sinek, hogy a város a millenáris hangulathoz méltó, áldozatközséggel telepítette a honalapító vezér nevével elnevezett szállót, melyragyogó külsejével, ezülszerű komfortos berendezésével, hatalmas arányaival az Alföld első szállodájának bonyomását teszi. Rég érezhető hiányt velt pótolni, évtizedek óta hangzatos panaszoknak sürgető kéréseknek engedett, midőn ügyis eléggé igénybevett háztartását az építés óriási költségeivel megterhelte.

Smi akik eddig úgyszólván csupán ama kétes értékű s még kétesebb bizonyosságú geographiai fontosságra bírtunk, hogy nálunk van az ország közepe, most már magyban dicsőkedtünk városunk haladásával, büszkén mutogattuk az idegenek haladásunk monumentális tanyáját.

Az igazán vonzó helyiség megnyitásától — dicséretes optimizmussal — társadalmi életünk átváltozását, megdélénkítését vártuk. Soha nyilvános helyen nem látott alkok üldögéltek a kávéház széles ablakaiban becsületos korán lefekvő családok, asszonyok, lányok mulattak az étterem szűkek tetsző falai közt, naponta hangos volt a cigányzene, nem egyszer táncra is perdült a sűrű társaság.

Az optimisták jóslata betelében volt. Az eddig gondosan kuporgatott fillérek pazar bőséggel kerültek forgalomba, — a szórakozásnak hozott eme áldozatokat kiki úgy tekintette, mint egy természetszerű községi adót, melyet a város szállodájának jóvoltáért felvirágzásáért önként fizet.

A nyár beálltával minden megváltozott. Ijesztő ürességgel tátongnak a járólókra a széles ablakok, nappal és éjjel néma esend honol a parkban épült nyári helyiségben.

Vigasztaló örömmel constatáljuk, hogy nem a társadalom változott meg. A sör, a kávé most is kelendő, a szórakozások adóját kiki ma is lerója. De már nem a város büszkeségének jóvoltáért. Az Árpád-szálló publikuma másfelé szelődött.

A város féltve ápolgatott kinosét elhanyagolják. Okot keresnek, — s találnak, mellel hűtlenségüket mentik. Egyiknek a sör rossz, meleg, hideg, avagy keserű, másoknak a vendéglős nem előzékeny, sokaknak a pincér goromba. S az okok keresésében örülnek ha társra akadnak, ki velők együtt keresi, szaporítja az elégedetlenség táborát. Az okok keresésében nem látjuk meg az igazi okot, mely sem bennük, sem a szállodában, sem a sűrben, sem a vendéglősben nincs, de a vendéglői tultermelés okozta versenyben.

E verseny ellen semmi kifogásunk, — amíg az tényleg a vendéglős versenyé, s amíg a versenyben természetszerű eszközökkel küzd.

De amiatt a versenyben mások, plane idegenek vesznek részt; akkor azt hisszük, méltán hívjuk fel közönségünk figyelmét városunk közvetlen érdekeire; méltán hivatkozhatunk arra az érelemre, amit local-patriotismusnak neveznek.

Ujdonságok.

— **Választás.** A helybeli róm. kath. hitközségben a budapesti róm. kath. autonómiai országos congressusra kiküldendő képviselőnek választása folyó hó 25. 26. és 27-ik napjaira tüzelett ki. Az egyház jelöltje Gróf Wenkeheim Géza, kiro már az összes békésvármegyei katolikusok leszavaztak. Hiszük, hogy a szarvasi katolikusok is a fentnevezett főúrra fogják szavazataikat beadni.

— **Kinevezés.** Dr. Lankó Dezsőt, lapunk munkatársát, városunk fiatal generációjának egyik legeggyetemesebb tehetségét, a nagyméltóságú pénzügyi miniszter a lőcsői pénzügyigazgatósághoz fogalmazónak nevezte ki. E valóban megérdemelt kitüntetéshez tiszta szívűnkől gratulálunk s őszintén kívánjuk, hogy nemes ambíciója, komoly kötelességérzete s e pályára teremtett kitűnő hivatottsága szerezzék meg számára minél előbb ázi a koszorút, melyet a baza az ő dicsőségének, jólétének emelésére törekvő fiaitól sohasem szokott megtagadni.

— **Árlejtés.** A község előjárósága a volt Sas vendéglő épületének átalakítására folyó hó 27-én kedden d. o. 9 órakor árlejtést fog tartani. A feltételek az előjáróságnál megtekinthetők.

— **Nyugalmozott lelkész.** A helybeli ág. hitv. ov. egyház az új szervezetek alapján a magyar istenítiszteletet rendszeresítette, s ezután külön magyar istenítiszteletet nem fog tartani, s ennél fogva Nt. Lányi Gusztáv magyar hitszónok urat tekintettel előrehaladott korára nyugdíjba helyezni kívánja. Az egyház érdekei körül negyvenkét éven át kifogástalanul s kiváló lelki ismerettel teljesített áldásos munkásságáért — mint értesülünk — az egyház tagjai köszönetüknek s elismerésüknek jogkönyvileg is köszönetet fognak adni s őt az eddig élvezett teljes fizetéssel nyugdíjazni óhajtják. Mi is elismerjük, hogy a nagytiszteletű úr hosszú szolgálati ideje alatt úgy egyháznak s különösen a magyarságnak nagy szolgálatokat tett s kívánjuk, hogy a jól megérdemelt nyugdíjat sokáig élvezze.

— **Fuvola hangverseny.** Veinbaum Christján a budapesti vizsínház első fuvolása folyó hó 23-án Vebor Ignác vendéglős nyári helyiségében sikerült hangversenyt rendezett.

— **Köszönet nyilvánítás.** A helybeli ev. egyház presbitériuma mult hétön tartott gyűlésén Nt. Áchim Adám kiérd. esperes, Francsek István építész és Popjak György vállalkozó uraknak az uttemplomnál általuk ajándékozott festett ablakokért jogkönyvileg is köszönetét nyilvánította.

— **Gyermek hangverseny.** A gyulai németvárosi gyermek-zenekar tegnap és ma este az Árpád-szálló nyári helyiségében olcsó belépti árak mellett hangversenyt rendezt. A ma este megtartandó hangversenyt ajánljuk közönségünk pártfogásába.

— **Áthelyezés.** S a l a e z Ferenc közgazgatási gyakornokot a főispán Csabáról a szarvasi főszolgabírói hivatalhoz helyezte át.

— **Szabadság.** Práznovszky Ferenc szolgabíró hat heti szabadságát megkezdette.

— **Esperességi gyűlés.** Mint értesülünk a békési ág. hitv. ov. esperesség Nagys. Havár Dániel világi felügyelő s Nt. Veres József esperes iker önköksége mellett aug. 3-án fogja megtartani ez évi közgyűlését Kondoroson.

— **Felülvizsgálat.** Az „Árpád” szálloda felülvizsgálatát — az állam építészeti hivatal, aug. 3-ára tüzte ki. A vizsgálat megkezdése után lesz a vállalkozó a felöltség alól felmentve.

— **Halálozás.** J a n u r i k Pál tekintélyes gazda folyó hó 21-én rövid szenvedés után meghalt. Temetése nagy részvét mellett folyó hó 23-án mont végbe.

— **Mi lesz a holt Körös vizével.** A földmívelési miniszter — mint tudja van — arra kötelezte a kövös-tiszta-marosi ármentesítő társulatot, hogy gondoskodjék arról, miszerint a város alatt lévő holt Körös medrének vize kellő módon felfrissíthető legyen. A miniszter eme rendelkezete mint biztos forrásból értesülünk már rövid idő alatt teljesítve lesz a mennyiben a nevezett társulat a 18-ik számú átmetszésen, lehetőleg még ea év folyamán, egy 120 lőerejű vízemelő gépet fog felállítani. Kívánatos, hogy a társulat gyorsan intézkedjék a gép felállítására tekintetben.

— **Szarvasi színház.** Mint értesülünk M a k ó Lajos színházgató, ki nálunk aug. végén fogja előadásainak sorozatát megkezdni — az „Árpád” ven-

déglő dísztermében óhajta a színpadot felállítani. Mi úgy vagyunk meggyőződve, hogy az igazgatónak eme eszméje nem a legszerencsésebb, sőt bizony hisszük, hogy a színi szezon rovására megy. Neki nem szabad a nyári színpad helyiségét mellőzni, nem pedig azért, mert közönségünk hosszú időn keresztül hozzá van szokva, hogy a színházban kényelmesen helyezkedhessen el, az pedig az „Árpád” vendéglőben kivihetően, hogy mást ne említsünk a nézőtérnek fokozatos emelkedését nem lehet keresztül vinni, már pedig ez magában elég ok arra, hogy a közönséget visszariassa a színházba való járástól, az „Árpád”-ban felállítandó színpad sem felel meg a mi igényünknek, mert az csak kisaránya lehet. Azért mi — a színházat iránti jó indulattól — azt tanácsoljuk a direktornak, hogy jó lesz meggondolni a dolgot mielőtt végleg határozza az előadások hol tartása felett. A nyári színháznak — milyen a vidéken nem sok van — a hatóság által ki fogásolt hiányai a részvevők által kijavítottak, úgy hogy az most minden tekintetben meg felel a célnak, ha tehát az igazgató mégis ragaszkodna az „Árpád”-ban felállítandó színpad eszméjéhez, úgy az a mi nézőtünk szerint csak a szezon rovására történhetik. Mi újra és ismételtül csak azt a tanácsot adhatjuk a direktor urnak, hogy előadásait a nyári színházban tartsa, mert nem lehetetlen, hogy olcsóbb esetben a közönség távol fogja magát tartani a színházba való járástól, a mi sem rá nézve, sem pedig ránk nézve nem lenne kellemes dolog.

— **Talált gyűrű.** A napokban a Baliczey utcán egy arany karika gyűrű találtatott, tulajdonosa kellő igazolás mellett az előjáróságnál átvetheti.

— **Aszfalt járda.** A vállalkozó az aszfalt járda építéséhez rövid időn belül hozzá fog, úgy, hogy az október elején a közforgalomnak át lesz adható.

— **Drága uborka.** Mángoluzban történt, hogy M. M. dimnyeröld bérli irigységgel nézte szomszédja gazdag uborkását, gondolván, ha ő ebből a sokból kettőt elvonsz, a szomszéd észre sem veszi. De a szomszéd szemfüles lévén az uborka tolvajt megfogta és a hatóságnak feljelentette, amely őt a két uborkáért két oszt. ért gorintra büntette. Ebből az a tanulság, hogy mikor a piaczon két krajczárért tíz uborkát lehet venni, nagyon jó az embernek betartani a hetedik parancsolatot: „Ne loptj.”

— **Mi akar katona lenni?** A katonai nevelésről is már életbe lépett 1897. évi XXII. t.-cz. értelmében közhírré teszi a honvédelmi miniszter, hogy a cs. és kir. hadapródiskolában rendszeresített 100 új egészen ingyenes magyar állami alapítványi hely közül az 1897—8. év kezdetén 25 fog betölteni és pedig a budapesti, károlyvárosi, nagyszobeni, pozsonyi, temesvári, kameniczi hadapródiskolákban, a bécsi (közértségi és hainburgi utázhadapród iskolában. Az alapítványi helyekre pályázhat magyar állampolgárnak 14—17 éves fia, ki a középiskolák 4-ik, illetve az utász hadapród iskolához azok 5-ik osztályát sikerrel bevégezte, a felvételi vizsgát sikerrel leteszi és a német nyelvet annyira bírja, hogy az előadásokat ordmőnyen meg hallgathatja. A kollón felszerelt pályázati kérvényeket augusztus hó 15-ig a honvédelmi miniszterhez kell beadni.

— **A „szocietisták” furfangja.** Az aratási mozgalmak alkalmával esett meg az a kifülből eset Bánfalván, hogy az egyik szocialista tábor becsapta a másikat, amiből kiteszik, hogy a szocietisták élvhűsége és buzgalomsága nem áll valami magas fokon. A bánfalviak a lajos-szénási és pámatéri aratókat fölbotogatták, hogy hagyják abba a munkát. Ezek bajtoltak a szóra és teljesíthetetlen követelésekkel állván elő, kiálték s min-kából. A bánfalviak azonban ekkor kapták magukat és beálltak a kistelkiek által ott hagyott munkába elég kedvező feltételek mellett. A becsapott lajos-szénási és pámatériek ekkor már visszaállottak volna, de már késő volt, mert az így jó munkához jutott bánfalviak nem hagyták oda a munkát és kinevették a hiszkönyv elv-társakat.

— **Külön kereskedelmi és ipar kamara.** A kereskedelmiügyi minisztériumban oly törvény javaslat készítésén dolgoznak, mely a kereskedelmi és iparkamarák újja szervezeteét előzoza. A készülő javaslatban gondoskodni akarnak arról, hogy a kamarák területén levő városok és megyék érdekeit külön-külön istápolhassanak s így lehetséges, hogy a kamarákat azaporitani is fogják. A „Békésvármegyei Közönség” szerint ez alkalomból mozgalom indult meg, hogy Békés és Csánád megyék külön kamarát kapjanak, mert az aradi kamara túlságos nagy területének egyes részei érdekelletlenül állanak egymással s így az aradi kamara a legjobb ékarral mellett sem szolgálhatja kellőképen mindenkinek érdekeit.

— **A sérült ezüst egyforintosok.** A pénzügyminiszter a sérült és forgalomból kizárt a. é. ezüst egyforintosok beváltási határidejének meghosszabbítása tárgyában a következő rendelkezetet adta ki: Mult 1896. évi július hó 4-én 41.684. sz. alatt kelt és a „Budapesti

Közlöny* 1896. évi folyamának július 15-iki számában az átlukasztott, vagy másképpen, de szintén nem a rendes forgalom folytán sulyban megfogott a. é. ezüst egyforintosoknak az állami pénztáraknál és hivataloknál való kezelése és beváltása tárgyában kiadott körrendeletben elrendeltem, hogy az ily sérülés következtében a közforgalomból kizárt és hivatalból átlukasztandó, illetőleg ollóval bevágandó ezüst egyforintosok a fél kivánságára 1897. évi július hó 15-éig a Kőrmöczbányai m. kir. pénzverő hivatal által nyers suly szerint és pedig 1 klgm verde-anyag után, hatvan (60) a. é. trnyi egységért véve alapul, korlátlan mennyiségben beváltassanak. Az osztrák cs. kir. pénzügyminiszteriummal egyetértőleg a most idézett körrendeletben 1897. július 15-ére megszabott beváltási határidőt 1898. évi július 15-ig ezennel meghozzabítom. Az állami pénztárak ezen hirdetményt a közönség által láthatóan kifüggeszteni kötelesek és egyúttal tartoznak az állampénztárak és hivatalok a fél kivánságára ezeknek az érmeknek a m. kir. pénzverő hivatalhoz leendő beküldését, valamint a pénzverő hivatal által megállapított beváltási összegnek kiizetését a hozzájuk intézett utasítás értelmében közvetíteni.

— Felhívás. Egyelmeztetnek mindazok, kik a nagyváradi m. kir. bábaképezdén az 1897/8 évi tanfolyamra magukat állami segély mellett felvétetni óhajják hogy a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszteriumhoz czimzett, keresztlevél, esketési, erkölcsi és szegénységi bizonyítvánnyal ellátott folyamodvá-

nyukat 1897. augusztus hó 15-ig alulirt igazgatósághoz küldjék be. Kelt Nagyváradon, 1897. július 14. A nagyváradi m. kir. bábaképezde igazgatósága.

— A csabai földmives iskola ügyeit vezető bizottság Csabán ülést tartott. A bizottság intézkedett az iránt, hogy az iskolának október hó 1-én történő megnyitása minél szélesebb körben közhírré tétessék és megállapítván az intézet jövő évi költségvetését, felkérte a földmivelésügyi minisztert, hogy a hiányként mutakozó 3000 frtot tárczája terhére államsegély gyanánt utalványozza. Kijelentette egyszersmint a földmivelésügyi miniszter felhívására a bizottság azt is, hogy mivel az iskolához tartozó mintagazdaság első évi jövedelme szükséges a nélkülözhetlen forgó tőke megteremtésére, a tanszemélyzet részére ez évben osztalékot vagy terményjárandóságot nem adhat, hanem az igazgató részére egy hold, a gazdasági segéd részére pedig 1/2 hold földet használatra átenged, valamint kijelentette azt is, hogy a Csabán felállítani és a földmives iskolával kapcsolatba hozni szándékolt dohánykiserleti állomás részére szükséges épületek céljaira az iskola telepéből két hold földet felajánl.

Nyilttér.

(E rovatban közlöttekért felelősséget nem vállal a szerk.)

Azon véletlent melynélfogva a hét folyamán dolgaim a városból egy napra elszólitottak, roszakaróim nevemnek, becsületesemnek és

üzletem szilárd alapjának ártó hírek terjesztésére használtak fel. — E roszakaratu híresztelések eredményeként fizetéseképtelenségemről, csödbe jutásomról beszéltek szerte a városban.

Becsületesem, jóhírem mindenek felett drága lévén nekem, a széleskörben elterjedt rágalmak ártó hatásának meggátlása céljából kénytelen vagyok a hírlapi nyilvánosság útján jelenteni ki, hogy a személyemet és üzletemet illetőleg terjesztett híresztelés aljas rágalom, az eszközökben nem válogató piszkos üzleti verseny tulkapása.

Ennek megtorlása és a ragalmazók megfenyítése céljából a büntető bíróság segélyéhez folyamodtam.

DEZSÖFI JÓZSEF

az „Árpád“ szálló vendéglőse.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő

SZIKES ANTAL

H I R D E T É S E K.

Hirdetmény.
 A Pokorny-féle házban egy három szobából, konyha és kamarából álló lakás október 1-től haszonbérbe kiadó.
 Tudakozódhatni ugyanott
Frank János kárpitossal.

Egy jó házból való fiu mint
Tanonez
 azonnal felvétetik
NYÁCSIK S. utódánál
 B.-Szarvas.

A borszéki borviz a savanyuvizek királya

Borszék

Gyógyfürdő Erdélyben Csikmegyében a fenyvesek hazájában.
 Fürdőidény tartama június 15-től szeptember 15-ig. Utazás: Szász Régenig vasuton onnan a fürdő igazgatóság által szubvencionált gyorskocsikon. E gyorskocsikra előjegyzést tehetni **Miklós Görög** válalkozóknál. Szász-Régen. Délí utirány: Brassó Csik-Szereda vasuton, onnan kocsin.
 A borszéki borviz a savanyuvizek királya: megrendelhető Igazgatóságánál Borszék. Kapható mindenütt.
 (Szarvason Kmetz Mihály, Nyácsik S. utóda és Harmati János uraknál.)
 Fürdőre, borvizüzletre nézve minden felvilágosítással, prospektussal, árjegyzékkel szolgál a fürdő üzlet igazgatósága Borszék.
Posta. távirtda helyben.

Megrendelhető: Igazgatóság Borszék.

Leggyorsabb segély
 Székrekedési étvágytalanság gyomor-fájás és az ebből eredő bajok ellen a
 Zenke Zoltán

BARÁTITAL
 növényyszer gyomorlikőr készítménye
 Használali környvvel együtt mely számos köszönő levelet tartalmaz egy üveg ára **40 és 80 kr.**
 Kapható minden fűszer-üzletben; továbbá a készítőnél utánvét mellett H.-M.-Vásárhelyen.
 Csak a „barát“ védjeggyel ellátott valódi!
 A nagyméltóságú m. kir. kereskedelmi, valamint oszt. cs. ker. miniszter urak által hirdette s törvényesen bejegyezve.
 Főraktár Szarvas és vidéke részére **Kmetz Mihály és Réthi Sándor** urak üzleteikben.